

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการวิเคราะห์ความคิดเชิงนามธรรมของสังคมพหุวัฒนธรรมในพุทธศิลป์ของภาคใต้ เพื่อการวิเคราะห์รูปแบบด้านสุนทรียภาพ องค์ประกอบศิลป์ ความเชื่อ เนื้อหาสาระทางพุทธศาสนา รูปแบบการแสดงออกที่หลากหลายของศิลปวัฒนธรรม และลัทธิความเชื่อของท้องถิ่นภาคใต้ จากพุทธศิลป์ของภาคใต้ สมัยรัตนโกสินทร์ (รัชกาลที่ 1-รัชกาลที่ 9) และเพื่อการวิเคราะห์โครงสร้างทางความคิดเชิงนามธรรมของสังคมพหุวัฒนธรรมสู่รูปแบบของพุทธศิลป์ในภาคใต้ และจัดทำนวัตกรรมเว็บไซต์และหนังสือ“ความคิดเชิงนามธรรมของสังคมพหุวัฒนธรรมในพุทธศิลป์ของภาคใต้” เพื่ออนุรักษ์ สืบทอด สืบสาน และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมด้านพุทธศิลป์ของภาคใต้

จากการศึกษา วิจัย วิเคราะห์ความคิดเชิงนามธรรมของสังคมพหุวัฒนธรรมในพุทธศิลป์ของภาคใต้ ช่วงศิลปะรัตนโกสินทร์ (รัชกาลที่ 1-9) จำนวน 19 วัด ที่มีความโดดเด่นของแนวคิดเชิงนามธรรมด้านศาสนา ลัทธิความเชื่อของท้องถิ่นภาคใต้ เนื้อหาเรื่องราวในพุทธศิลป์ โดยการวิเคราะห์เชิงรูปแบบของผลงานพุทธศิลป์ 3 กลุ่ม คือ กลุ่ม 1) จิตรกรรม กลุ่ม 2) ประติมากรรม กลุ่ม 3) สถาปัตยกรรม วิเคราะห์ให้เห็นถึงแนวความคิดเชิงนามธรรมในรูปแบบ ของการแสดงออก การพัฒนาความเหมือน ความแตกต่าง และเปรียบเทียบในแต่ละช่วงสมัย

กระบวนการวิจัย นำผลสรุปการวิเคราะห์ในด้านรูปแบบในพหุวัฒนธรรมของภาคใต้ เนื้อหาสาระทางพุทธศาสนา คติความเชื่อในพระพุทธศาสนา องค์ประกอบศิลป์ สุนทรียภาพ อัตลักษณ์ในพุทธศิลป์ของภาคใต้ นำมาสรุปโครงสร้างแนวคิดเชิงนามธรรมของสังคมพหุวัฒนธรรมสู่รูปแบบในพุทธศิลป์ของภาคใต้ โครงสร้างแนวคิดเชิงนามธรรมในความหลากหลายของสังคมพหุวัฒนธรรมของภาคใต้ และโครงสร้างแนวคิดเชิงนามธรรมสู่รูปแบบในวัฒนธรรมด้านประเพณี

ผลการวิจัยการวิเคราะห์ความคิดเชิงนามธรรม ประกอบด้วย การเชื่อมโยงของเนื้อหาวัฒนธรรมด้านประเพณี วิถีชีวิต และความเชื่อที่ปรากฏในงานพุทธศิลป์ เกี่ยวข้องกับสังคมของภาคใต้ ที่มีค่านิยม ลัทธิความเชื่อที่หลากหลาย โดยมีศาสนาพุทธเป็นแกนในการดำเนินชีวิตและความเชื่อท้องถิ่นภาคใต้ มีจิตวิญญาณของคนในท้องถิ่น เชื่อมโยงในการแสดงออกในรูปแบบของการประกอบกันของรูปทรงในงานพุทธศิลป์ เกิดความงาม วิจิตรอันเป็นอัตลักษณ์ เกิดเป็นรสนิยมที่ตรงไปตรงมาที่เรียบง่าย มีความหลากหลายในความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยการประกอบกันของรูปแบบที่หลากหลายของพุทธศิลป์ในภาคใต้ ได้แก่ รูปแบบช่างหลวง รูปแบบศิลปะจีน รูปแบบศิลปะตะวันตก รูปแบบประเพณีรัชกาลที่ 4 รูปแบบศิลปะมุสลิม รูปแบบศิลปะฮินดู-ชาว รูปแบบศิลปะท้องถิ่นภาคใต้

ซึ่งปรากฏในจิตรกรรม สถาปัตยกรรม และประติมากรรม ผสมผสานเกิดเป็นองค์ความรู้ที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ที่แสดงออกถึงความเชื่อ วัฒนธรรม วิถีชีวิต และสังคมชุมชน ในภาคใต้

คำสำคัญ: ความคิดเชิงนามธรรม สังคมพหุวัฒนธรรม ภูมิธรรม พุทธศิลป์ในภาคใต้

Abstract

The objectives of this creative research were: 1) to analyze abstract thinking of multi-cultural society in the Buddhist Arts of Southern Thailand, 2) to analyze aesthetics, elements, beliefs, essential contents, varieties of model of arts and culture and creed from Southern Buddhist arts in the reign of Rattanakosin King Rama 1-9, and 3) to analyze structure of abstract thinking of multi-cultural society to concrete of Buddhist arts in the Southern Thailand and then publish the book called “ The Abstract Thinking of Multi-cultural Society in the Buddhist Arts of Southern Thailand” for the purpose of conserving, inheriting and promoting Thailand tourism as well.

Having survey study, research and analyze abstract thinking of Buddhist arts from 19 temples in the reign of Rattanakosin King Rama 1-9 which all of them are outstanding of abstract thinking in religion, creed, beliefs and contents of Buddhist arts in Southern Thailand. The work was done by analyzing 3 groups of Buddhist arts : 1) Fine arts, 2) sculpture and 3) architecture which were showed off abstract thinking of concrete objects relating to the foundation, development, differences and comparison of Buddhist arts of each reign.

The process of this study having done by the researcher brought all of knowledge from those studies about models, essential Buddhist contents, beliefs, creeds, art components, aesthetics, identities of Buddhist arts to conclude to be innovative structure of abstract thinking of multi-cultural society to be concrete of Buddhist arts in Southern Thailand, the abstract thinking of varieties of multi-cultural society in Southern Thailand and the abstract thinking of those cultures and traditions to be concrete states.

The research found that analyzing of abstract thinking consists of the relation of contents, culture, tradition, life styles and beliefs appeared in Buddhist arts which were involved in Southern society and having Buddhism as the core faiths of their lives. These were the main points of relation of concrete Buddhist arts creation causing beauty, identity, simple tasty, variety in expression by combining of many forms as Royal Artists Model, Chinese Arts Model, Western Arts model, King Rama Fourth Style Model, Muslim Arts Model, Hindo-Jawa Arts Model and Southern Arts Model appeared in those fine arts, architecture and sculpture blending into valuable knowledge of history, art and culture basing on beliefs, culture and tradition, folk ways of life in southern Thailand.

Key Words: Analysis, Abstract Thinking, Multi-culture, Buddhist Arts, South Thailand.